

สารบัญเรื่อง

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(13)
สารบัญแผนภูมิ	(15)
บทที่ 1 บทนำ	1
ปัญหาในการวิจัย	2
ความเป็นมาของปัญหา	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 การตรวจสอบเอกสาร และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับความหมายของคำว่าวัฒนธรรม	10
แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชน	21
แนวคิดเกี่ยวกับโรงสีชุมชน	54
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	84
ทฤษฎีวัตถุนิยมวิภาษ	84
ทฤษฎีความทันสมัย	87
ทฤษฎีการพึ่งพา	89
ทฤษฎีระบบโลก	90
กรอบแนวคิดในการวิจัย	91
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย	99
ปรัชญาแนวคิดการวิจัย	99
สถานที่ดำเนินการวิจัย	101
ขั้นตอนการวิจัย	101

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	102
เครื่องมือที่ใช้และการเก็บรวบรวมข้อมูล	105
การทดสอบเครื่องมือ	109
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	109
การวิเคราะห์ข้อมูล	109
บทที่ 4 การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมกับสภาพความเป็นจริงของเศรษฐกิจชุมชน และโรงสีชุมชน	113
ระบบเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองของไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน	113
ผลกระทบของการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมที่มีต่อเศรษฐกิจชุมชน :	
กรณีโรงสีชุมชน	124
สถานภาพเศรษฐกิจชุมชนปัจจุบัน: กรณีโรงสีชุมชน	126
ข้อคิดจากวิวัฒนาการของระบบเศรษฐกิจชุมชนต่างประเทศ	128
เศรษฐกิจชุมชน: หนึ่งรัฐสองระบบกบิต	131
ลักษณะพิเศษของทุนนิยมไทยที่เอื้อต่อแนวคิดเศรษฐกิจชุมชน	138
การเกิดของเศรษฐกิจชุมชนยุคใหม่: กรณีศึกษาโรงสีชุมชน	140
รูปธรรมการบริหารที่ไม่สอดคล้องกับระบบธุรกิจ	141
ยุทธศาสตร์ของรัฐต่อการจัดตั้งโรงสีชุมชน	144
กรอบมาตรการสนับสนุนทางการเงินของรัฐต่อเศรษฐกิจชุมชน:	
ในกรณีโรงสีชุมชน	147
บทสรุป	148
บทที่ 5 ผลของการวิจัย	149
ส่วนที่ 1 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ	149
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	149
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของโรงสีชุมชน	165
ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของโรงสีชุมชน	169
ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นอื่นๆ ต่อการดำเนินงานของโรงสีชุมชน	173
สรุปภาพรวมการดำเนินงาน โรงสีชุมชนจากแบบสอบถาม	176

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 2 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	178
ความเป็นมาและเหตุผลในการจัดตั้งโรงสีชุมชน	179
การเปิดสีข้าวและการขยายกิจการ	186
การบริหารจัดการ กรรมการ และสมาชิก	187
ทุน แหล่งทุน และผลกำไร	191
ทุนและแหล่งทุน	191
ผลกำไร	192
ค่าบริการในการรับจ้างสีข้าวและรายได้อื่นๆ ของโรงสีชุมชน	194
ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน โรงสีชุมชน	196
โรงสีเอกชนในชุมชน	198
ศึกษาเปรียบเทียบเศรษฐกิจชุมชนอื่นๆ	203
ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะและการวิจารณ์ผลของการวิจัย	204
ตอนที่ 1 ข้อเสนอแนะประเด็นหัวข้อวิจัย	205
จำนวนของโรงสีชุมชนและโรงสีเอกชน	205
การจัดตั้ง การเปิดสีข้าว และการขยายกิจการ	206
การบริหารจัดการ และข้อมูลเงินทุน ผลกำไร	209
แนวคิดการจัดการกับข้าวเปลือกของชาวนา	210
การบริหารจัดการเกี่ยวกับแกลบ ปลายข้าว และรำข้าว	210
ความเชื่อมั่นต่อบทบาทของโรงสีชุมชนต่อการสร้างประโยชน์ให้แก่	
ชุมชน	211
ความพึงพอใจของประชาชนต่อโรงสีชุมชน	214
ค่าบริการรับจ้างสีข้าวและปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน	212
ลักษณะร่วมของโรงสีชุมชนและวิสาหกิจชุมชนอื่นๆ	213
ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะจากผลการวิเคราะห์	213
ตอนที่ 3 ข้อเสนอจุดเด่นลักษณะพิเศษของโรงสีชุมชน	219

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 สรุปลง อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	222
สรุปลงผลการศึกษา	222
ปรัชญาการเกิดและดำรงอยู่ของโรงสีชุมชนต่อการเกื้อหนุนชุมชน และผลักดันให้เกิดวิวัฒนาการทางสังคม	222
ศึกษาสภาพลักษณะของโรงสีชุมชนที่มีอยู่ในปัจจุบัน และรัฐควรมีทำอย่างไรต่อการดำรงอยู่ของโรงสีชุมชนนั้น	225
การเสนอรูปลักษณะการบริหารจัดการของโรงสีชุมชนที่มีประสิทธิภาพ	232
ข้อควรปฏิบัติในการบริหารจัดการ	236
อภิปรายผลการศึกษาวิจัย	238
การปรับเปลี่ยนทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อแนวคิดเศรษฐกิจชุมชน ในเชิงปรัชญา	238
แนวคิดเศรษฐกิจชุมชนในภาวะวิกฤตทุนนิยมโลก	243
ปัญหา อุปสรรคของโรงสีชุมชนในปัจจุบัน และบทบาทของรัฐ ที่มีต่อโรงสีชุมชน	245
การบริหารจัดการโรงสีชุมชนที่มีประสิทธิภาพ	246
ข้อเสนอแนะ	246
ข้อเสนอเชิงนโยบาย	247
ข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป	255
บรรณานุกรม	257
ภาคผนวก	261
ภาคผนวก ก แบบสอบถามในการวิจัย	262
ภาคผนวก ข ภาพถ่ายการประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมภาษณ์เก็บข้อมูล	275
ภาคผนวก ค รายชื่อโรงสีชุมชนที่ผู้วิจัยประชุมเก็บข้อมูล โดยแยกภาค จำนวน 82 โรง	285
ภาคผนวก ง รายชื่อโรงสีเอกชนและวิสาหกิจชุมชนอื่นที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูล เพื่อนำมาศึกษาประกอบ จำนวน 10 โรง	288

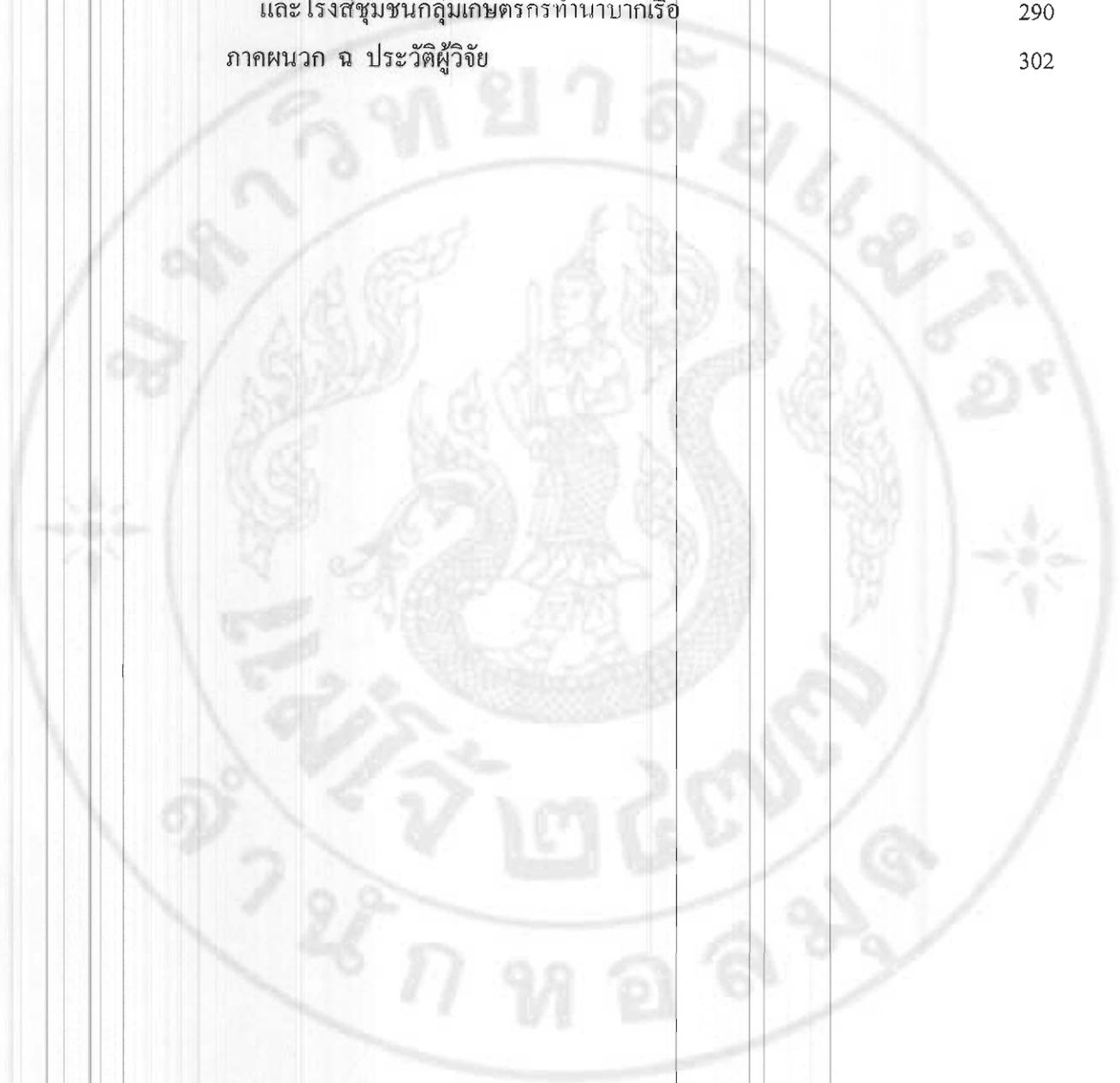
สารบัญเรื่อง (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก จ บทสัมภาษณ์กรรมการโรงสีชุมชนสหกรณ์เกษตรพิมาย
และโรงสีชุมชนกลุ่มเกษตรกรทำนาบากเรือ
ภาคผนวก ฉ ประวัติผู้วิจัย

290

302

สารบัญญัตินาง

		หน้า
ตาราง		
1	จำนวนโรงสีข้าวจำแนกตามกำลังการผลิตและภูมิภาคของประเทศไทย	56
2	จำนวนโรงสีข้าวทั้งหมดที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกระทรวงพาณิชย์ ถึงปี 2547	57
3	จำนวนโรงสีเป็นรายภาค	58
4	จำนวนโรงสีเป็นรายจังหวัด สํารวจปี 2547	58
5	สถิติผลการผลิตข้าวเปลือกของประเทศไทย	64
6	สถิติการบริโภคข้าวภายในประเทศและการส่งออกขายต่างประเทศ	65
7	รายละเอียดจำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในชนบทในภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ แสดงผลการสุ่มตัวอย่างและขนาดตัวอย่าง	104
8	การขยายพื้นที่เพาะปลูกข้าว	113
9	การสร้างทางรถไฟระหว่างปี พ.ศ. 2443 - 2475	118
10	การขยายตัวของประชากรกรุงเทพฯ ตั้งแต่ พ.ศ. 2472/73	119
11	ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะทั่วไป	151
12	ร้อยละของโรงสีชุมชนและโรงสีเอกชนจากแบบสำรวจจำแนกตามภาค	153
13	ร้อยละของโรงสีชุมชนเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงสีชุมชน การเปิดสีข้าว และการขยายกิจการ	154
14	ร้อยละของโรงสีชุมชนจำแนกตามรูปแบบการบริหาร วิธีการบริหาร การเลือกตั้งคณะกรรมการ วาระดำรงตำแหน่งของกรรมการ จำนวนสมาชิก กฎระเบียบ และการประชาสัมพันธ์ของโรงสีชุมชน	155
15	ร้อยละของโรงสีชุมชนเกี่ยวกับแหล่งเงินทุน เงินทุน เงินสะสม และผลกำไรของโรงสีชุมชน	159
16	ร้อยละของการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้าวเปลือกและการใช้เวลาหลังการเก็บเกี่ยว	161
17	ร้อยละของโรงสีชุมชนจำแนกตามการจัดการเกี่ยวกับแกลบ ปลายข้าว/รำข้าว ยุ่งฉาง และลานตากข้าว	163
18	แสดงทัศนคติต่อการดำเนินงานของโรงสีชุมชน	165

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
19	แสดงความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของโรงสีชุมชน	169
20	ร้อยละของโรงสีชุมชนจำแนกตามปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน	172

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ		หน้า
1	เส้นทางเดินของข้าวเปลือกที่ผลิตได้ทั้งหมดจากท้องนาสู่ผู้บริโภคและส่งออก	63
2	โครงสร้างระบบของรัฐที่มีสองแนวคิดอยู่ร่วมกัน	133
3	นโยบายรัฐ "หนึ่งรัฐ สองระบบคิด"	137
4	แสดงข้อเสนอต่อนโยบายของรัฐที่จะสนับสนุนโรงสีชุมชนเพื่อประโยชน์ ของส่วนรวมอย่างเป็นจริง	148
5	แสดงแนวคิดทิศทางของ "เศรษฐกิจชุมชนทางเลือกเพื่อความยั่งยืน"	247
6	แสดงบทบาทของเศรษฐกิจชุมชนในฐานะ โรงงานฝึกภูมิปัญญาทางธุรกิจ	250